

Υπόθεση C-192/94

El Corte Inglés SA κατά Cristina Blázquez Rivero

(αίτηση του Juzgado de Primera Instancia nº 10 de Sevilla
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Άμεσο αποτέλεσμα οδηγιών που δεν έχουν μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο
— Οδηγία 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί καταναλωτικής πίστωσης»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα C. O. Lenz της 7ης Δεκεμβρίου 1995 I - 1284
Απόφαση του Δικαστηρίου (έκτο τμήμα) της 7ης Μαρτίου 1996 I - 1296

Περίληψη της αποφάσεως

- 1. Πράξεις των οργάνων — Οδηγίες — Άμεσο αποτέλεσμα — Όρια — Δυνατότητα επικλήσεως οδηγιών έναντι ιδιώτη — Αποκλείεται
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 189, εδ. 3)*
- 2. Προσέγγιση νομοθεσιών — Προστασία των καταναλωτών στον τομέα της καταναλωτικής πίστωσης — Οδηγία 87/102 — Δυνατότητα, ελλείψει μέτρων μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο, να θεμελιώνεται στην οδηγία διεκδίκηση δικαιώματος κατά ιδιωτή δανειστή — Αποκλείεται — Κοινοτική αρμοδιότητα βάσει του άρθρου 129 Α — Έλλειψη επιπτώσεως
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρα 129 Α και 189, εδ. 3· οδηγία 87/102 του Συμβουλίου, άρθρο 11)*

3. Κοινοτικό δίκαιο — Δικαιώματα χορηγούμενα στους ιδιώτες — Παράβαση, από κράτος μέλος, της υποχρέωσης μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό του δικαίου — Υποχρέωση αποκατάστασης της προκληθείσας στους ιδιώτες ζημίας — Προϋποθέσεις (Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 189, εδ. 3)

1. Η δυνατότητα επικλήσεως των οδηγιών κατά δημοσίων φορέων στηρίζεται στον δεσμευτικό χαρακτήρα των οδηγιών, ο οποίος υπάρχει μόνον έναντι των κρατών μελών που είναι αποδέκτες τους, και έχει σκοπό να μην επιτρέπει σ' ένα κράτος μέλος να αντλεί πλεονεκτήματα από τη μη τήρηση του κοινοτικού δικαίου. Η επέκταση της νομολογίας αυτής στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών θα κατέληγε στο να αναγνωριστεί στην Κοινότητα η εξουσία να θεσπίζει με άμεσο αποτέλεσμα υποχρεώσεις εις βάρος των ιδιωτών, ενώ έχει την αρμοδιότητα αυτή μόνο στις περιπτώσεις που έχει την εξουσία να εκδώσει κανονισμούς ή αποφάσεις.

Επομένως, μια οδηγία, αυτή καθαυτή, δεν μπορεί να δημιουργεί υποχρεώσεις εις βάρος ιδιώτη και επομένως δεν μπορεί να γίνει επικλησή της κατ' αυτού.

2. Ελλείψει μέτρων μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας από την οδηγία 87/102, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν την καταναλωτική πίστη, ο καταναλωτής δεν μπορεί, ακόμη και αν ληφθεί υπόψη το άρθρο 129 Α της Συνθήκης, να θεμελιώσει στην οδηγία, αυτή καθαυτή, δικαίωμα να στραφεί κατά ιδιώτη δανειστή λόγω πλημμελούς προμηθείας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών από τον προμηθευτή ή

τον παρέχοντα υπηρεσίες με τον οποίο ο δανειστής έχει συνάψει σύμβαση αποκλειστικής χορηγήσεως δανείων και να προβάλει το δικαίωμα αυτό ενώπιον εθνικού δικαστηρίου.

Συγκεκριμένα, το άρθρο 129 Α έχει περιορισμένο πεδίο. Αφενός μεν διακηρύσσει την υποχρέωση της Κοινότητας να συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, αφετέρου δε καθιερώνει αρμοδιότητα της Κοινότητας να θεσπίζει ειδικές δράσεις σχετικές με την πολιτική προστασίας των καταναλωτών πέρα από τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς. Καθόσον το άρθρο αυτό περιορίζεται στο να αναθέσει στην Κοινότητα έναν σκοπό και να της απονεμίσει τις οικείες αρμοδιότητες, χωρίς κατά τα λοιπά να θεσπίζει υποχρέωση των κρατών μελών ή των ιδιωτών, δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη δυνατότητα ευθείας επικλήσεως μεταξύ ιδιωτών σαφών, ακριβών και μη τελουσών υπό αίρεση διατάξεων οδηγιών περί προστασίας των καταναλωτών οι οποίες δεν έχουν μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

3. Όταν το αποτέλεσμα που προδιαγράφει η οδηγία δεν μπορεί να επιτευχθεί με ερμηνεία, το κοινοτικό δίκαιο επιβάλλει στα κράτη μέλη την αποκατάσταση της ζημίας που προκάλεσαν στους ιδιώτες

λόγω της μη μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, εφόσον πληρούνται τρεις προϋποθέσεις. Πρώτον, η οδηγία πρέπει να έχει ως σκοπό την παροχή δικαιωμάτων στους ιδιώτες. Δεύτερον, το περιεχόμενο των δικαιωμάτων αυτών

πρέπει να μπορεί να προσδιοριστεί με βάση τις διατάξεις της οδηγίας. Τέλος, πρέπει να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος ανάμεσα στην παράβαση της υποχρεώσεως που επιβάλλεται στο κράτος μέλος και στην προκληθείσα ζημία.